

Månedsbrev Oktober 2019

Presidentens hjørne

Oktober er historie, og vinteren har kommet til Nittedal. Snøkanonene går for fullt både i Varingskollen og på Sørli, til glede for dem som ser frem til skisesongen.

Vi har hatt et variert program med flere lokale krefter på Solli, og med områdemøtet på Skedsmokorset som månedens høydepunkt. Dag O. Hessen trakk ca 190 deltakere, og salg av kaffe og kaker ga et overskudd til vår klubb på kroner 3875. Det skal brukes på prosjekt Shelterbox, og nå er vi halvveis til en boks. Dette var skikkelig gøy og ga energi! Takk for innsatsen til planleggere, kakebakere, selgere og ryddehjelp.

Et annet høydepunkt var årsfesten! Lørdag 12. oktober satte vi oss til nydelig høstpyntede bord og ble servert utsøkt rakfisk fra Valdres med godt drikke til. Det var sanger, historier, dikt og god stemning hele kvelden. Vi takker kameratskapskomitéen for en strålende fest. De hadde gjort en kjempejobb, og gjestene koste seg.

Verdens polioidag ble markert som et åpent møte med forhåndsomtale i Varingen. I forkant av møtet hadde vi gleden av å utdele PHF til Mariann Torsvik, leder av Kulturverket Flammen. Hun ble både overrasket og beæret. Møtet trakk ikke så mange fremmøte utover medlemmer og egne gjester, men med vinlotteriet inkludert kunne vi sende kroner 2420 til Polio pluss, slett ikke dårlig!

Heidi Lyngstad og Øyvind Bognø har begge blitt 50 år. Dette har vi markert med blomster fra klubben.

Vårt siste gjenlevende chartermedlem, Olav Drabløs døde 15.oktober, 89 år gammel. Nittedal Rotaryklubb hedret Olav med bærebukett i kirken og hilsen fra klubben på minnestunden. Vi var mange fra klubben som deltok i bisettelsen og på minnestunden sammen med familie og venner. Det er vemodig når de gamle hederskarene blir borte. Olav har betydd svært mye for Nittedal Rotaryklubb. Vi er oppriktig takknemlige for hans innsats, og vi lyser fred over hans minne.

Det har vært mye Rotaryaktivitet i oktober også utenom de ukentlige møtene: Det absolutte høydepunkt var årets distriktskonferanse, som ble avholdt som Kielcruise på Color Fantasy 5 -7. oktober. Tema var Rotary og FNs bærekraftsmål: Bidrag til en sunnere, fredeligere og mer bærekraftig verden. Vår klubb var representert ved Anne Johanne Botterud, Øyvind Bognø, Heidi Lyngstad og Astrid Peyman. Marit Liv Solbjørg representerte distriktet og Club visioning. Vi planlegger å få høre mer fra konferansen på et senere klubbmøte.

Næringslivsdagen ble arrangert i Flammen 8.oktober. Berit Sætersdal, Jarle og jeg stilte på klubbens stand. Vi pratet med mange, informerte om Rotary og var absolutt synlige. Andre aktiviteter: - Rotary business network i Råde: Marit Liv og Øivind Bråten - Møte i klimagruppen: Bente - Distriktets kommunikasjonskurs på Kløfta: Liv og Håvar - Club visioning Bekkestua: Marit Liv

Følg godt med på klubbens utmerkede og alltid oppdaterte nettside og inviter med gjester!

Med vennlig hilsen Elisabeth

Klubbmøte 3. oktober

Oberstløytnant Halvor Kobro Hammer: Ammunisjonstjenesten i Forsvaret og eksplosiv-rydding

President Elisabeth åpnet møtet og startet med en Quiz: Hva heter området vår klubb tilhører? **Område G.** Hvor mange klubber er det i dette området? **8** Navnet på klubbene er: Lørenskog, Lørenskog Vest, Nittedal, Lillestrøm, Strømmen, Sagdalen, Skedsmokorset og Skedsmo Nord

Kasserer John orienterte om klubbens økonomi som han mente er god. Det var innkommet kr. 61,000 i kontingent for andre halvår 2019. På Vinlotteriet er det innkommet kr. 4,500 hittil i år. Klubben har kr. 75,000 på bok.

Jarle presenterte kveldens foredragsholder, det var hans sønn oberstløytnant Halvor Kobro Hammer. Han er sjef for Forsvarets Ammunisjons- og EOD skole (FAES). Hans emne for kveldens foredrag var Ammunisjonstjenesten i Forsvaret og eksplosivrydding.

Ammunisjonstjenesten er en del av Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) som nå har en sivil leder. FAES utdanner spesialister for hele Forsvaret. I FLO er alle forsvarsgrenenes forsyningskommandoer samlet. Sjefen for FLO har fornyet, forenklet og forbedret logistikken i Forsvaret. FLO er en robust aktør i fred, krise/ krig og ved beredskap. FLO støttes av 4,000 sivile i fredstid, og i krig er det avtale om å få støtte fra 40,000 sivile.

Ammunisjonstjenesten er militære forsyninger klasse V som er Ammunisjon og Eksplosivrydding. Ammunisjonstjenesten omfatter forvaltning, feltforsyning og avhending av ammunisjon. Avhending kan være når våpen utgår, og ammunisjon ikke lenger trengs, eller Norge inngår avtaler om ikke å bruke en bestemt type ammunisjon.

Eksplosivrydding omfatter rydding av eksplosiver i skytefelt, eksplosiver på sivile områder og rydding av terrorbomber. Forsvaret har 400 - og Politiet 600 ryddeoppdrag hvert år. Ved funn av eksplosive objekter, eller mistanke om at objektet kan inneholde eksplosiver, skal stedlig politimyndighet varsles. Korrekt handlemåte ved funn av ammunisjon er:

- Ikke rør den.
- Merk funnstedet (markør i form av en gjenstand/ta GPS referanse)
- Meld fra til politiet.

Det stilles spørsmål om hvorfor Forsvaret ikke bruker mer sivil ammunisjon, da denne er betydelig billigere. Forsvaret har andre krav til sin ammunisjon enn den som sivile bruker. Det

er bare en liten del av ammunisjonen som produseres nasjonalt, store utenlandske selskaper produserer også billigere. Det er lagret ammunisjon for 30 dager krig.

I Forsvarssjefens Fagmilitære råd (FMR) lagt frem 8. oktober 2019 er det foreslått at FAES dobles og at det opprettes en amunisjonsbataljon (AMMBN) og en EOD bataljon (EODBN).

Ref. Adolf

Årsfest 12. oktober

Foto: Liv

Kameratskapskomitéen hadde laget en fin ramme for årsfesten. Denne gangen ble det servert utsøkt rakfisk som Kjell Øybakken hadde skaffet fra velkjente Røn Gård i Valdres.

Stemningen var upåklagelig. Liv spilte til sangene, blant annet den artige «Røde Raka» om levnetsløpet til en smart rakfisk på melodien til Morgan Kane. Vigdis moret oss med en herlig Oluf-stubb om å «stå han av».

Kjell overrakte komitèformann Egil en bok om rakfiskens historie skrevet av rakfisksjefen på Røn gård, og komitèen ble behørig applaudert for innsatsen.

Foto: Liv

Ref. Jarle

Klubbmøte 17. oktober

Kjersti Gullvåg Hasle: Min morfar - dikteren Olav Gullvåg

Presidenten ønsket velkommen og tente det vanlige lyset, men i dag også et ekstra lys til minne om Olav Drabløs, den siste av klubbens nåværende chartermedlemmer, som sovnet stille inn sist torsdag omgitt av sin familie. Det ble observert stillhet etter tenningen av lys for den gamle bauta, med 48 års medlemskap. Olav fulgte med i hva som skjedde i klubben, helt til det siste, kunne kona Åshild fortelle.

Kameratskapskomitéen ble takket for vellykket fest sist lørdag. På presidentens spørsmål om hvem som kommer til Årsfest neste år, ble det et nesten enstemmig 'ja' fra forsamlingen, som dessverre ikke var av de største denne dagen. De neste møtenes program ble også gjennomgått. Leseren henvises til klubbens hjemmeside, for oppdaterte detaljer.

<http://nittedal.rotary.no/en/events-list#.XarianjVJPY> Deretter fulgte diverse «3-minuttere», bl.a. referat fra Distriktskonferansen på Color Fantasy, som tydeligvis hadde vært meget bra! Fremvisning av en utpakket «Shelter Box» hadde vært meget imponerende. – Solcelleprosjektet; ElSol legges foreløpig på is. – Distriktsledelsen er bedt om å fokusere på at 'bærekraftvurdering' skal være en del av alle nye prosjekter!

Kjersti fortalte så om sin morfar *Olav Gullvåg, 1885 – 1961*.

Under sin barndom i Trøndelag, tilbrakte Kjersti somrene hos morfar og mormor, som da bodde i Asker i et hus med hage. Bestefar hadde alltid hatt stor interesse for mennesker, dyr og blomster, og skrev mye om disse tema, samt romantiske dikt.

Som journalist, og senere redaktør i flere aviser, samt forfatter og dikter, var morfar Gullvåg en kjent samfunnsdebattant, som alltid skrev på *Landsmål*. 'Gaden' var skole-norsk, men burde vært 'gata', mente han. Han ville ikke at hans bøker skulle 'oversettes' til Riksmål, selv om svært mange av hans bøker ble oversatt til andre språk, 11 i tallet. Av en 10 binds romanserie ble over 400,000 eksemplarer solgt i Tyskland. Oversettelsene ble gjort av forlagene. Olav hadde bare to års 'amtsskole' (tilsv. framhaldsskolen, med skole bare om vinteren) og ett års egne studier i engelsk og litt tysk. Allerede som 15-åring fikk han utgitt hva han skrev, og redaktørjobbene fikk han for sin uredhet og hardt arbeid; han gjorde også mye av lokaljournalistikken selv.

Han var redaktør i Søndmøre Folkeblad i Ålesund, Norig i Skien og Gula Tidend i Bergen, alle nynorskaviser. I 1929 var han lei redaktørkjøret og bestemte seg for å reise til Italia, som mange kjente norske kunstnerne hadde gjort før ham. Siden mormor var utdannet lærer kunne hun undervise de fire barna selv, mente han. --- Familien kom seg fra Bergen til Danmark med båt i april, men deretter gikk de fra Jylland til Italia med første stopp i Venezia. Med 6-mannstelt gjennom Brennerpasset ble de lagt merke til av grensevaktene. Familien gikk i gjennomsnitt 4 mil om dagen mens de dro på en kjerre! Så gikk de nordover igjen til Mori, et sted nær nordøstsiden av Gardasjøen, hvor de bodde fra november 1929. I dag har Mori ca 9,000 innbyggere.

Moren underviste ikke barna, slik far hadde planlagt, men far leste for dem hver dag, så de eldste barna kunne fortsette i sine gamle skoleklasser da de kom hjem igjen to år senere - med tog! Kjersti og hennes mor har vært tilbake til stedet nord i Italia der bestefar med familien bodde i de to årene. Det var fortsatt litt avsides og fredelig, minnes hun.

Under Italiareisen sendte Olav Gullvåg reisebrev til flere aviser og hadde et par år statsstipend. Han fikk publisert ca. 15 bøker, samt mange sanger, spill og dikt. Første roman ble utgitt i 1915, den siste i 1959. Han er mest kjent for «Spelet om Heilag Olav», årlig oppført i friluft på Stiklestad siden 1954. Først som «Føre Slaget». Så i 1960 utvidet med «Stiklestad», og fra 1970 til nå, som «Spelet om Heilag Olav».

Morfarens dikt «Årstidende» ble lest med smil og følelse av Kjersti, og hun avsluttet med å synge et par vers av «Smedsangen», noe som frembrakte stor applaus.

Ref. Ragnar

Klubbmøte 24. oktober

Yvona Holbein: Status for polio i dag og egne erfaringer fra vaksinasjonsarbeid i India

President Elisabeth åpnet møtet, og ønsket fem gjester velkommen. Til møtet var også Mariann Torsvik invitert. Hun ble tildelt Paul Harris Fellow (PHF) utmerkelsen for sitt arbeidet for kulturlivet i Nittedal og hennes samfunnsgagnlig innsats.

På denne Verdens Polio-dag 24. oktober, hadde klubben satt frem lys og pins for salg. Inntektene går til bekjempelse av Polio. Kveldens foredragsholder Yvona Holbein hadde vært i India å utført polio vaksinerings. Hun startet med å fortelle at vaksineringsen var enkel, den bestod i å dryppe to dråper vaksine i munnen på den enkelte som lot seg vaksinere. 16 millioner mennesker har fått vaksinen. Under vaksineringsen oppdages ofte andre sykdommer. Polio rammer som oftest barn under fem år. Det er ingen annen medisin som hjelper, det er bare poliovaksine.

I Norge var det 4,000 personer som fikk Polio i tiden 1950 til 1954, av disse døde 500. Vi fikk vaksinen i 1958. Etter 1969 er det ingen som har fått Polio i Norge. Europa har vært poliofri siden 2002.

I 1988 var det 350,000 tilfeller av Polio, i 2017 ble det meldt 22 tilfeller. Det er bare tre land hvor Polio opptrer epidemisk: Nigeria, Pakistan og Afghanistan. I 2016 ble det meldt 72 tilfeller. I 2018 ble det meldt 33 tilfeller, hittil i 2019 er det meldt 88 tilfeller. Det er noen

problemer å få vaksinert i Pakistan. Det kan være religiøse grunner og at de er redde for spionasje.

I januar var Yvona med i et team som vaksinerte i Agra i India. Rotary Club of Agra Tajmahal hadde i 2018 startet Mega Polio Campaign. I januar 2019 deltok hun og hennes mann i det frivillige vaksineringsarbeidet der. De fikk hjelp av Rotaryklubben, helsesøster og helsearbeidere. Første dagen delte de ut gule lapper som skulle orientere og skape bevissthet om Polio i Agra. Deretter kom de som ønsker vaksine til sykehusene eller de plasser som helsesøsteren viste dem. Det var barn under fem år som var prioritert, men eldre barn ble ikke avvist, dersom de ikke tidligere hadde fått vaksinen.

Muslimene har det ikke greit i India, da ca. 80 prosent av befolkning er Hinduer. De som bodde langt borte, hadde tatt inn på skoler for å kunne være tilstede for å få vaksine.

Målet for klubbene i Norge er å samle inn 100 dollar pr. medlem hvert år. Rotary vil i de tre kommende år gi 50 millioner dollar til vaksinasjonsprogrammet. I samme tid vil Bill og Melinda Gates Foundation doble Rotarys innsats. Det er til nå samlet inn 450 millioner dollar. Det er ubetydelig beløp som går til administrasjon, da rotaryklubbene styrer arbeidet. De individuelle gavene gir rett til skattefritak. NORFO samler inn pengene fra hele Norge.

Ref. Adolf

Områdemøte 30. oktober i samarbeid Skedsmøkorset Rotaryklubb.

Biologiprofessor Dag Olav Hessen: Klodens fremtid – Er det lys i tunnelen?

Hele 190 tilhørere i Storsalen i Skedsmo senter fikk høre et svært engasjert og tankevekkende foredrag.

Biologiprofessor Hessen beskrev først en dystre utvikling med kraftig økt forurensning og degradering av arts mangfoldet. Det blir mindre antall arter og

færre dyr av hver art. Han mener at naturvitenskapen kan forklare problemet: det er den store mengden av avfallsstoffer. Økningen i antall mennesker på jorden er bekymringsverdig, men vanskelig å kontrollere.

Han viste til dramatisk nedgang i fugleliv, og i Tyskland ser man 75% nedgang i antall insekter siden 1989. Den lavere bestanden av insekter kan forklares av sprøytemidler. Store prosentandeler pattedyr er i faresonen for å forsvinne. Ville dyr utgjør nå kun 4% av pattedyrene, mennesker utgjør 36% og husdyr (for det meste storfe og griser) utgjør 60%.

Menneskeheten lever over evne. Årskapasiteten jorden kan greie, ble brukt opp 29.07 i år. Ville vært i april hvis alle på jorden levde som i Norge. Årsaken er at vi legger mer og mer beslag på jordens areal, for stort avtrykk koblet opp til vårt forbruk. For å vise konsekvensen dette kan få for næringsliv/næringsgrunnlag viste han til bier. En kaffetype i Vietnam er 100% avhengig av bier, og bier er i ferd med å dø ut. Han forklarer risiko som sannsynlighet ganger konsekvens.

Han sa at regnskog ofte blir beskrevet som verdens lunger for karbonfangst, men det er på vår del av jorden at skogen fanger mest karbon. Den boreale barskogen fanger ca. 60% av alt karbon. Han mener at det ikke lengre er realistisk å kunne stoppe på halvannen grads temperaturøkning. Han sa at hvis klimautviklingen går mot alvorlig konsekvens, så vil det komme massive strømmer av miljø-flyktninger. Dagens flyktningestrøm vil virke liten i forhold. Så hva hver av oss gjør, er viktig. Sluttsammen er summen av alle menneskers adferd.

Til tross for dette dystre bakgrunnsteppet ser Hessen positivt på mulighetene til å bremse og forbedre utviklingen fremover. Det er blitt bedre renseteknologi, mindre utslipp og økt miljøbevissthet. Man har sett en kraftig minskning av forsuring, ozonlaget er blitt bedre, og visse miljøgifter har blitt forbudt. Han ser for seg at man om noen tiår vil oppnå masse-skalering av CO2 fri energi. På spørsmål fra salen sa han seg enig i at næringslivet ofte ligger i forkant av myndighetene når det gjelder å utvikle miljøteknologi, og han hadde gjerne sett at myndighetene spilte en enda mer aktiv rolle i samarbeid med næringslivet.

Referent Øyvind B

Redaktør Jarle